

Østfold fylkeskommune
Postboks 220
Sarpsborg

Saksbehandler, innvalgstelefon
Lisa Sveen Andresen,

KOPI

U. off.: offl. § 13, jf. fvl. § 13 første ledd nr. 1

Presisering av regelverket for registrering av fravær

Fylkesmannen viser til henvendelse av 23. oktober 2018 fra en elev på en videregående skole i Østfold fylkeskommune til Fylkesmannen. Henvendelsen gjaldt en konkret situasjon på skolen, hvor to timer undervisning utgikk da læreren ikke kunne undervise. Elevene fikk derfor en skriveoppgave med frist noen dager etter at timene egentlig skulle ha vært gjennomført. De elevene som ikke leverte oppgaven innen fristen, fikk registrert fravær fra de to nevnte timene. Eleven mente dette var en praksis på skolen. Fylkesmannen ba i brev av 29. oktober 2019 Østfold fylkeskommune som skoleeier om å redegjøre for deres syn på henvendelsen. Skoleeier sendte 26. november 2018 inn sin redegjørelse.

Skoleeiers redegjørelse

Om den konkrete situasjonen skriver skoleeier at læreren var forhindret fra å gjennomføre undervisningsøkten, og at læreren derfor planla en «opplæringsaktivitet» som innebar at elevene skulle utføre en skriveoppgave innen en bestemt frist. Elevene kunne velge om de ville skrive oppgaven i de to timene på skolen (uten lærer) eller et annet sted. Elevene som ikke leverte innen fristen, fikk fravær. Ifølge rektor er dette en ordning som skolen tyr til i enkelte tilfeller, men det er ikke en vanlig ordning.

Skoleeier mener at det ved planlagt lærerfravær er opp til læreren å gjøre en vurdering av hvilken læringsaktivitet som er mest hensiktsmessig. Dette kan for eksempel innebære at det settes inn en vikar, eller som i dette tilfellet, en «læringsaktivitet» hvor elevene jobber selvstendig med et planlagt «læringsopplegg» som skal leveres til læreren.

Skoleeier vurderer at «læringsaktiviteten» som læreren planla, ligger innenfor begrepet «opplæring» etter opplæringsloven og slik det er blitt definert av Utdanningsdirektoratet.

Skoleeier viser videre til ordensreglementet og fraværsreglementet for de videregående skolene i Østfold, hvor det står at «elever har plikt til å møte opp og delta aktivt i opplæringen» og at «eleven skal være tilstede under opplæringen dersom ikke annet er avtalt med skolen». Skoleeier vurderer at i denne konkrete situasjonen, innebar *oppmøte, aktiv deltagelse og tilstedeværelse* at elevene skulle gjennomføre og levere en oppgave.

Skoleeiers vurdering er at opplæringsloven åpner for at elever som ikke leverte arbeidsoppgaven er å forstå som fraværende fra opplæringsaktiviteten og at konsekvensen er at læreren kan føre fravær.

Fylkesmannens vurdering av regelverket

Fylkesmannen er enig med skoleeier i at en lærer ved planlagt fravær kan velge å gi elevene en skriveoppgave som skal leveres inn. Vi er derimot ikke enig i at en slik innleveringsoppgave kan defineres som «opplæring» på lik linje med det å ha en lærer i organiserte timer. Oppgaven vil etter Fylkesmannens syn være en del av undervisvurderingen etter forskrift til opplæringslova § 3-11, og må skilles fra selve opplæringen.

Når det gjelder konsekvensen av å ikke levere inn oppgaven, er vi ikke enig med skoleeier i at dette kan sanksjoneres med fravær. Det følger både av forskriften til opplæringsloven § 3-3 tredje ledd og skolens ordensreglement at elever skal møte opp og delta aktivt i opplæringa. Dersom elevene ikke gjør dette, kan de sanksjoneres med fravær. Å tolke manglende levering av en oppgave som manglende «oppmøte» og «tilstedeværelse», mener vi strider mot den alminnelig språklige forståelsen av disse begrepene. For at elevene skal kunne møte opp og være til stede er det avhengig av at det er noe å møte opp til og være til stede i. Det var det ikke i dette tilfellet. Vi viser til at elevene kunne velge å gjøre oppgaven et annet sted, og at fristen var satt flere dager etter at timene skulle blitt gjennomført. Elevene kunne derfor selv velge hvor og når oppgaven skulle skrives, så lenge den ble levert innen fristen.

Fylkesmannen mener at en uttalelse i rundskrivet om fraværsgrensen (Udir-3-2016) under kapittelet «hva omfattes av fraværsgrensen?» støtter vår tolkning. Utdanningsdirektoratet skriver der: «Elevene vil heller ikke få fravær i timer som skolen etter timeplanen har planlagt å tilby, men som likevel falier bort, for eksempel på grunn av utløsning av brannalarm, mangel på vikar eller lignende.»

Fylkesmannen viser også til forskriften § 3-47 syvende ledd om at organisert studiearbeid ikke skal regnes som fravær. Vi vil ikke gå inn på vurderingen av om dette konkrete tilfellet faller inn under begrepet «organisert studiearbeid», men viser til at loven med dette legger opp til at skolearbeid som ikke innebærer krav til fysisk oppmøte, ikke kan føre til fravær. Dette gjelder selv om arbeidet ikke gjennomføres.

Fylkesmannen er derfor ikke enig i at opplæringsloven åpner for at elevene som ikke leverte oppgaven var å forstå som fraværende, og derfor kunne sanksjoneres med fravær. Fylkesmannen anbefaler skoleeier å sørge for at fraværet som ble registrert på disse elevene strykes, og at skolene ikke tyr til en slik ordning fremover.

Med hilsen

Grethe Hovde Parr
avdelingsdirektør

Kjersti Utnes Borgaas
seksjonssjef

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

Kunnskapsdepartementet

Postboks 8119 0032 Oslo
Dep

Utdanningsdirektoratet

Postboks 9359 0135 Oslo
Grønland

